

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fieca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 14 fl., a doua oră
12 fl., a treia oră 10 fl.

Tot ce privesce fieca,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
in
Blaș.

Foe bisericescă-politică.

Anul XI.

Blaș 22 Iunie 1901.

Numărul 25.

Talanții.

(Al.) Când țeranul ajunge cu plugul la celalalt capăt al ogorului, înainte de a începe o brézdă nouă, se oprește puțin, își șterge cu mâneca cămeșii sudorea de pe frunte și se închină: „Dómne mulțumescu-ți!”

În ogorul culturii neamului ne-a învrednicit Dumnezeu să tragem o nouă brézdă.

Școalele Blașului, cari au revărsat atâta lumină și atâta viață peste poporul românesc — au continuat și în anul acesta misiunea lor binecuvântată, adunând și adăpostind sub aripile lor tinerele mlădițe ale neamului.

Zidurile catedralei rezună de cântări de laudă, tinerimea — asemenea unui stol de paseri ce grăbesc la cuibul lor — se reîntorce la vatra părintescă.

Dar înainte de a se împrăști, cuvintele Evangheliei le impun întrebarea atât de momentosă: „Ce ați făcut cu talanții?” Talanții, cari Dumnezeu vi l-a împărțit și de cari acum ve cere samă? Talanții, inteligența, dragostea voastră de lucru, dorul de știință?

Și vor veni cei cu zece talanți și cu fruntea ridicată vor zice: zece talanți mi-ai dat Dómne, și eu am agonisit alți zece talanți cu ostenela mea.

Și vor veni cei cu cinci talanți și tot cu fruntea ridicată vor zice: Cinci talanți mi-ai dat, Dómne, și eu am agonisit alți cinci cu ostenela mea.

Și Evangelia îi binecuvînteză cu vorbele: „Bine, slugă bună și credincioasă.”

La binecuvîntarea Evangheliei se alătură lauda dascălilor, bucuria și fericirea părinților.

Cu dragoste și mângâiere privim la ei, îndemnându-i să lupte înainte, căci lupta lor va duce la isbândă.

Pe urmă vor veni, cu capul plecat, cei ce și-au ascuns talentul în pământ.

Vor veni cei fără talanți și își vor pleca ochii la pământ, când le vom cere sama, ce au făcut cu talentul lor; pentru ce l-au ascuns?

La tinerii acestia, cari și-au ascuns talentul, ne oprim.

Și ne oprim fiind că viitorul lor ne zace la inimă tot așa de mult ca și al celor cu zece talanți.

Alta e mărirea lunei și alta e mărirea stelelor.

Darurile sînt împărțite în lume; unuia i-a ajuns mai mult, altuia mai puțin, dar nu va fi nici unul, care să nu însemne ceva, care să fie cu totul superflu pentru societatea omenescă.

Și dacă totuși sînt în lume ființe, cari par a nu ave nici un rost, singur cariera greșită pòrtă vina.

Ast fel de ființe fără rost, ast fel de existențe nenorocite devin tinerii fără talent, cari voiesc să țină pas cu colegii lor mai luminați.

Drumul luminii e lung și e obositor. Acei ce voiesc să-l percurgă, să aibă putere de a lupta, să aibă talent.

Constatăm cu multă mângâiere o vedită dragoste de progres în sinul poporului nostru. Vedem săptămîna de săptămîna tărani cu desagii în spate aducînd de mîncare copilașilor — și bine scim cu câtă miserie se luptă mare parte a tinerimei noastre.

Și ne dore inima, când vedem, că opintirea acésta după lumină e zădarnică în multe casuri.

Mulți încercă să facă obositorul drum al științei, fără să-și deie sama, dacă sînt capabili de munca acésta. Adese ori ei observă numai la jumătatea drumului, că au greșit cărarea, adese ori observă după ce cu chin cu vai au sfîrșit drumul — dar ei vor rămîne în tot de una nisce ființe neindestulite cu soarta; vor forma substratul *proletariatului intelectual*.

Bine să-și deie sama părinții de forțele intelectuale ale odraslelor lor.

Căci în afară de drumul științei mai sînt și alte drumuri, ce duc la o viață liniștită. Cariera meseriilor, bună oră. Cu cât e mai scurtă, cu cât e mai sigură acésta carieră. Și ce lipsă am ave de o clasă de meseriași mai compactă!

Talentele sînt diferite.

Acelor ce li-s'a dat talentul inteligenței, cu dragoste le ajutam să mERGă înainte; ér celor ce nu li-s'a dat acest talent, le spunem cu dragoste părintescă să feie un alt drum, căci drumul luminii e prea obositor și prea nerecunoscător pentru dînșii.

Șovinismul la absurd.

(+) Ni-s'a trimis la redacție broșura, despre care s'a vorbit mult în foile unguresc, intitulată: *Incompatibilitatea și programele naționalităților*, de contele *Eszterházy János*.*) Etă de ce ne impunem sarcina de a o înregistra și în *Unirea*, unde alt fel n'ar merita să fie nici amintită, atâta e de ultra-șovinistă și absurdă prin cuprinsul ei. Ne mirăm, într'adevăr, că între membrii casei magnaților, acest matur corp legislativ, sînt și bărbați cuprinși de un șovinism așa de esaltat, cum nici prin ziarele ce speculează la naivitatea publicului și caută senzația cu ori ce preț, numai rar se găsește.

Autorul pare un om tînăr, care nu de mult și a făcut serviciul militar, în calitate de ostaș și-a câștigat „cunoscînțele” politice, cu cari debutează. În colo e *bánffy*, contrar „spiritului împăciitor” al lui Széll, cunosător de „sach”, democrat, deși grof, și mare dusman a tot ce e românesc. Dînsul n'ar ave nimic contra proiectului de lege despre *incompatibilitate*, deși se vede, că nu-i convine, dar află în el o mare lacună, pentru că nu conține dispoziții speciale contra naționalităților. Adevărat, că după ce mai tóte legile create în Ungaria de la 1867 în cóce au avut, pe față ori în ascuns, tendențe speciale contra *națiunilor nemagiare*, e cam de mirat, ca acésta lege să nu conțină nimic în serviciul special al magiarisării. Etă de ce ține nobilul conte să suplinescă printr'o *propunere*, ce o va desfășura și susține și în *casu magnaților*, acésta lipsă a proiectului.

Dînsul propune deci fără multă vorbă, să se declare prin lege de *incompatibili*, și prin urmare să nu pótă fi membrii ai corpurilor legiuitoare:

1. toți aceia, cari profesază vre-un *program politic naționalistic*, cum e programul din 1881 al *Românilor*, programul politic al *Slovacilor*, *Sêrbilor*, *Sașilor*, etc.

2. toți aceia, cari nêgă *caracterul național*, *unitatea* și constituțiunea statului magiar. — Acestia odată pentru tot de una; pe timp mai scurt să fie *incompatibili* următorii:

3. Cei ce au fost condamnați pe baza §-ului 173 al codicelui penal (pe 5 ani după implinirea pedepsei);

4. Cei condamnați pe baza §-ului 172 al cod. penal (agitația, tot pe 5 ani);

5. Cei condamnați pe baza §-ului 174 (laudatio eriminis);

*) *Az összeférhetlenség és a nemzetiségi programok*, írta Eszterházy János gróf, a főrendiház tagja. — Hornyánszki Viktor cs. és kir. udvari könyvnyomdája Budapestén. — 8° 29 pagin.

6. Cei ce au comis delict contra §-ilor 36. și 37, folosind stéguri sau embleme străine. (Acestia pe 3 ani);

7. Cei ce s-au refugiat pentru procese înainte sau după ce au fost condamnați, și li s'a prescriș pedepsă, după întorcere în patrie, încă 5 ani;

8. „Acei cetățeni ungari — traducem verbal — cari agită în străinătate în contra unității națiunii magiare, atacă constituțiunea, puterea obligatorie a legii, sau participă la demonstrațiunile contra națiunii magiare, e incompatibil în decurs de 5 ani de la sevirișirea faptului“, (pentru a cărui pedepsire de alt fel nu există paragraf în codicele penal!) V. pag. 23!

9. „Incompatibil e și acela, despre care se dovedește, că a căpătat și a primit bani spre scopuri politice naționalistice de la guverne străine sau de societăți din țări străine“. (pag. 25.)

10. De asemenea incompatibil să fie — așa dorește nobilul conte magiar — și cei ce sînt membri în direcțiunea *Albinet*, a băncii „*Tatra*“, etc., adecă toți membri direcțiunii băncilor nemagiare, cari după cuvîntul autorului „*pôrtă un adevărat război economic de exterminare contra magiarimeii.*“

Atât! — La punctul acesta din urmă, de a cărui plesnitură vor tremura cei *mai mulți*, căci prin șirurile acestora se găsec cei mai mulți activiști. — la punctul acesta zic, contele patriotic devine cu adevărat energic.

„Nu pricep — esclamă el — și nu pot permite, ca să fie legislator acela, a cărui întregă activitate economică are unicul scop de a deposeda clasa proprietarilor magiari, a încărca cu datorii poporul magiar și a șterge caracterul magiar al pămîntului magiar!“

Într'adevăr nu e de priceput! Aci înse, tocmai aci, nobilul conte care se teme de deposedare și de datorii, e mai puțin precis. Nu spune pe cât timp să fie incompatibili membrii din direcțiunea băncilor; și ore directorii executivi cad și ei sub aceeași categorie? Apoi *aspiranții* la aceste posturi — avantposturile în „*războiul de exterminare*“ — n'ar fi și ei incompatibili? Mai ales că-s așa de mulți! Tote aceste ar trebui bine precisate, ca să ne scim de o parte...

De alt fel lucrul nu e de șagă. Cei ce scrie *ast fel* nu e nici cutare „*Sas Ede*“, nici „*Sipos Orbán*“, nici „*Bartha Miklós*“, nici alt *Vészi*, scriitori de profesiune, ci este membru, probabil prin nascere, al *cusei mag-narișilor*.

Drept că cu aceste principii șoviniste se duce la absurd însuși *principiul incompatibilității* — și acesta e pôte scopul proximal al autorului — ba devine absurd întreg sistemul parlamentar, cu întreg parlamentarismul magiar cu tot, — dar tocmai de aceea sîntem foarte curioși să vedem ce atitudine va lua dl prim-ministru *Szell* față cu *ast fel* de propuneri. Și fiind că patrioticul conte magiar mai are și pretenția de a-și întemeia propunerile sale „pe un punct de vedere *etic*, mai înalt“, ar fi de dorit, ca vre-un membru român al casei de sus să-l lumineze puțin în punctul *etic*, pe care o înțelege fals, sau nu o înțelege de loc.

Mai interesant e că autorul în motivarea absurdelor sale propuneri se provocă și la baronul *Eötvös József*, care tocmai *contra* lui e argument puternic. Doar *éta* ce zice baronul *Eötvös* la sfîrșitul pasagiului citat (pag. 18.):

„Pentru că *natura* aduce cu sine, că în *casul acesta* (!!) tote naționalitățile, cari se simt jignite prin domnia absolutistă a unui singur popor, să *aliază* *contra* statului“.

Nu vede înțeleptul conte, că *Eötvös* înainte l-a sdrobit, din punct de vedere al statului, totă argumentațiunea, și de alt fel absurdă?

Cum orbesc șovinismul și pe omenii, de la care ar fi să așteptăm judecată calmă de legislatori!

Cestiunea duelului în delegațiunea austriacă. — Între alte rezoluțiuni, delegațiunea austriacă a primit și pe cea propusă de Dr. Tollinger, carea sună *ast fel*:

„Administrațiunea ces. și reg. militară este provocată, să pună la cale o reformă a procedurii militare de jurii de onoare în direcția, ca în venitor în cestiunea duelului între oficerii armatei ces. și reg. să se prevină conflictele de conștiință cele foarte penibile, convicțiia religioasă să se împărtășescă în scutul, ce i-se cade, și dintr'însa să nu fie lertat a deduce urmări păgubitoare, ci să se țină și în privința acesta cont deplin de libertatea religiei și conștiinței garantată prin legea fundamentală a statului, pe cum și de dispozițiunile legii penale militare“.

„*Speram*“, observă la acesta „*Wiener Reichspost*“, „că avocatul duelului și ministrul de război v. *Krieghammer*, în praxă va respecta hotărîrea acesta a delegațiunii austriace“.

Observăm, că mișcarea actuală în contra abuzului duelurilor s'a pornit din partea celor ce în parlamentele din Berlin, Viena și Budapesta reprezintă și apără „*orbua* *spirituală*“, adecă convicțiia religioasă catolică. Dără ne va ajuta Dumnezeu, ca „*intunerecul* *medieval*“ să reușescă a stirpi și roii acesta al civilizației celei fără de Dumnezeu, care rod, durere, s'a sîmănat și a prins rădăcini și între Români.

Feuilleton.

Burii la noi.

Motto: Amicus Plato. . .

Adecă, vorba vine.

Ar fi mai corect să pun în fruntea acestor șire: „*Burii la ei*“, pentru că ei l-au slăvit, ei le-au dat cununii de laur și tot lor le-au adus eroii *Burii* elogii.

Despre *noi*, pôte nici nu știu, că existăm măcar.

Dar să rămănem totuși pe lângă titlul *dintăii*.

Și acesta din motivul, că și noi am urmărit cu dragoste și entuziasm svîrcolirea lor eroică; și noi ne plecăm în fața eroilor, cari — o mână de omeni — au știut să lupte până la cea din urmă opintire, și au murit mai bine, de cât să se plece.

Cu ce însuflețire urmăriam zi de zi scirile războiului și ce satisfacție aveam, când puteam esclama: „*Brava*, *éragi* le-au tras *Anglișilor* o sfîntă *păruială*“.

Și urmărim și azi cu interes svîrcolirea bravului popor ce móre, ca un blăstăm la adresa civilizației veacului al XX-lea.

*

Când mai întâiu a pornit *bêtrănul* *Krüger* să cerceteze curțile celor puternici — *bêtrăna* *Europă* l'a primit așa de afabil și așa de rece în aceeași vreme.

Europa cea adevărată — simțemîntul obștesc al poporilor — l'a primit cu entuziasm și alai. Cu acel entuziasm, ce nu pôte să nu se manifesteze în fața unei munci așa de uriașe. Dar în aceeași vreme *Europa oficială* — nu a fost acasă pentru bietul luptător al libertății. Președintele Franței era ocupat; împăratul Germaniei — *grozavul* împărat al Germaniei — s'a închis ermetice dinaintea lui — și abia tinăra regină a Olandei a avut curajul a-l primi.

Și l'a sărutat pe frunte.

E o ironie amară aici. Împărații și președinții fug — și o față tinăra îl primesce cu dragoste și îl sărută.

Ce mult ași fi dorit atunci să dea și pe aici.

Să vedă erupțiunea entuziasmului și pe *bêtrănul* luptător tremurând de emoție, cu lacrimi în ochi.

Când am aflat din jurnale, că vitézul nepot al generalului bur, De Wett, însoțit de căpitanul *Walentin*, se vor abate pe vre-o 2—3 zile în *Capitală*, m'am bucurat mult.

Aveau să sosescă cu trenul de șapte. Am îmbrăcat în grabă ceva de cină și am luat-o cătră gara de Ost. Era o aglomerație de neînchipuit. Și am stat acolo în așteptare mai bine de o oră, când de o dată ne

pomenim, că publicul începe a se împărștia. Ce era? Ôșpeții *burii*, cari n'au primit la timp depeșă, în care erau avisați de primirea ce li-se face, s'au dat jos la gara de Vest. Și erau deja de mult sosiți, când comitetul de primire tot aștepta la gară cu cununii și cu steaguri — și mulțimea curiosă căsca gura în zădar.

Năcăjit m'am aruncat ochii pe un placat.

Cu litere cât pumnul, se cerea concursul cetățenilor la primirea cât mai splendidă a ôșpeților *burii*.

Dar mi-s'a urit și de placat. Deja în șirele *dintăii* se spunea, că „*ori* ce politică este *eschisă*“. Câtă precauțiune, Dămine!

Distras am cetit în fugă, ce am putut prinde: prânz comun, serbare la statua lui *Petőfi* etc. Mi-am zis: în sfîrșit pe la prânzuri comune și pe la statua lui *Petőfi* n'am ce să caut, deci — — fie sănătoși *Burii*.

Și numai în ceealaltă zi am regretat nepăsarea mea, când ediția de sara a jurnalelor aduse raport despre marea adunare populară, ce s'a ținut în cinstea *buriilor*.

*

Întimplarea a adus cu sine, ca totuși să fiu și eu martor la o frumoasă manifestație improvisată. De altcum adevăratele manifestații, numai atunci sînt înalțătoare de inimă, când sînt improvitate. O manifestație calculată înainte, cu program și cu dicții

„APA MINERALĂ AMARĂ FRANCISC IOSIF“ este unicul purgativ-natural și plăcut la gust.

Supărare între patrioți. — Nici nu s'a început edificarea școlii de stat din Blaș, și deja patrioții de aci sînt supărați. Cum numărul elevilor de la școla susținută mai înainte de Emke, se înmulțise tare, — așa ne spune „Közérdek“, — se numise încă un învățător și o învățătoare, dintre cari cel dintâiu încredințat și cu conducerea școlii. Afăm acum, că ministrul a și denumit personalul didactic necesar și că a numit și un director nou, delăturând pe cel de până acum și fără de a mai întreba pe inspectorul școlastic. Publicul de aci — scrie corespondentul blăjan al fîiei din Aiud — e supărat pentru această și provocă pe inspector să întrevina pentru cassarea acestei numiri prea timpurie, căci dîră nici nu este încă edificiu școlar și până în Septembrie nici nu se va zidi și așa e și superfluă numirea noului învățător diriginte.

Intrigile au început, nici nu strică puțin burete la casele nouă!

„Deșteptarea“ din Cernăuți érá are câmpuri albe și în locul articolului prim, de alungul colónelor se resfață sinistrul cuvînt: „Confiscat“. La noi procesele, érá în Bucovina confiscările, tîn să dovedéscă lumii asupririle cu cari e cărmuit cel mai loial popor al monarhiei. „Deșteptarea“ își mărise de ună zî formatul, se vede, fără de previa înțelegere cu guvernul țării și acum acesta tîne sa se răsbune. Imbecile arme de a conduce un popor!

Revistă bisericăscă.

Franța. Senatul francez, zilele acestea a desbătut în special proiectul despre congregațiuni, primit de parlament.

Zădarnice au fost protestele catolicilor și a conservativilor, că prin apăsarea respective suprimarea congregațiunilor, chiar și părinților li-se lea dreptul de a-și cresce fiil, unde le place, căci majoritate liberală-francmasonă, toate punctele desbătute până acum le-a primit fără modificare. Totă ușurarea se așteptă acum de la guvern, care pe cum s'a zis de altă dată, se va nisui, ca proiectul devenit lege, să-și afle esecutare pe cât se pôte mai blândă.

Revistă politică.

Afaceri interne. Părinții patriei terminând cu proiectul despre incompatibilitate, în ședințele din urmă au început desbateră proiectului despre simplificarea administrației, care la timpul său s'a lucrat în ministeriul de interne, pe basa părerilor puse în fruntea administrațiunii

Până când, cei din capitală voesc să fericéscă țara întregă prin legi, până atunci cei din provincă se nisuesc, să facă din pămîntul Sécuiilor țara promisiunii. E sciut adecă, că compatrioții nostrii Sécui dau înapoi pe zi ce merge. Mulți dintre ei, fiind că în laudata patrie nu mai pot trăi, își caută pânea de toate zilele în România. De aceea, deja din anii trecuți, publicul magiar din Ardeal, a apelat la cel din Ungaria, ca pentru evitarea emigrațiunilor sécuesc, să le caute subsistinta la dînsii. Și fiind că acesta n'a fost de ajuns, a venit și guvernul într'ajutor și moșiile sale le-a împărțit Sécuiilor. Dar, pe cum se vede, aceste două dispoziții n'au fost de ajuns, pentru ca pe privilegiații fil ai Ardealului

să-i facă fericiți, de aceea în vara acesta se va tînă un congres, în favorul Sécuiilor, în care va fi vorbă despre mijlocele, prin cari Sécuii cu puțină ostenelă, să trăiescă bine. Mijlocul cel mai acomodat, unii mai invențioși l'au și aflat. E sprijinul guvernului, care are să le facă tot felul de concesiuni posibile și imposibile. Și e raționabilă pretensiunea acesta, pentru că stingându-se Sécuii, s'a gătat, zic ei, cu rasa magiară în Ardeal. O mică neconsecință, ca de regulă la patrioții nostri, s'a întîmplat și în cestiunea sécuiéscă. Unii archi-patrioți, cari se supărau foarte pe imigrarea Sécuiilor în România, s'au supărat acum pe dispusețiunea guvernului român, în virtutea căreia, ministrul de război va pune la dispoziția posesorilor de pămînt soldați, ca să isprăvescă lucrul câmpului, ce nu s'ar puté indeplini cu brațe române. Și fiind că în forma acesta nu puțin Sécui nu vor căpéta lucru, de aci lacrimile de neconsecință.

Austria. Privirile Austriacilor în zilele din urmă erau tîntite asupra visitei Monarhului din Praga și jur. Unii se așteptau la neînțelegeri, cari înse nu s'au ivit. Abia a fost un singur cas. Stindardul societății studenților germâni din Praga, care are tricolorul germân, la doriunța și pretensiunea Cehilor a fost delăturat. Vorbirile și bineventările, ce s'au zis, s'au tînă toate în două limbi, cehă și germână, tot așa răspundend și Monarhul. În toate se constată mai mult ori mai puțin pe față frecările ceho-germâne și se esprimă doriunța împăciuirii.

Învătate de rost, are tot de una aer de clișeu — și asta strică totul.

Eram Duminecă la bere, la Vămpetice, cu nisce prietini. Capela militară cânta. Grădina era ticsită de lume. De o dată un murmur trece de-alungul meselor, toți își întore privirea spre intrare . . . și cât ai bate în pămîi toți se ridică de pe scaune, alergând în vâlmășag spre pörtă:

— Burii! Burii!

Se scie, că publicul de aici e grozav de curios și de aplicat spre neorînduieii. Și dacă în fugă voiă fi răsturnat și eă vre-o masă sau nisce scaune, nu mi-am făcut nici un scrupul: eram și eă „public“. Alții — mai „publici“ de cât mine — s'au urcat pe mese, peste păharé și peste chifele sárate. . . .

Aclamațiunile isbucnesc ca un tunet; batiste și pälării flutură în aer. Damele își flutură evantalele și trimit sárutări eroului.

Și era și vrednic să-i trimită; căci era așa de tînér și așa de frumos.

De numele lui De Wett cel tînér se légă o frumoasă pagină din războiul ce curge. În calitate de comandant, înaintând prea curagios cu trupa lui, a cădüt prins la Anglezii. Și Anglezii de astă dată — numai de astă dată — au făcut pe marinimosul. L'au lăsat liber, după ce i-au luat mai întăiu *cuvîntul de onóre*, că nu va mai lupta în contra lor.

Cu adevérat marinimie — englezéscă!

Ar fi putut tot așa de lesne să-i taie brațele și pe urmă să-i dea drumul — era tot atât!

Și tînérul vítéz, esilat de pe câmpul de luptă, cutrieră țară de țară, ca să ali-

menteze cel puțin entusiasmul platonice pentru lupta ce decurge pe mörte — pe viață.

Ascultam estasiat vorbele lui, și cu toate că nu înțelegeam nici un cuvînt — vorbea în limba olandeză — eram așa de însuflețit, cum n'am mai fost numai o dată în viața mea, cu prilejul unei conferințe naționale, când pentru prima órá am auzit vorbind pe părintele Lucaciú. . . .

Dar să nu răscolim amintirile trecutului — să le lăsăm să dormă. . . .

Să dormă. . . .

*

Musica intona marșul Burilor și publicul încetul cu încetul își ocupă locul. Chiar la masa din mijloc ocupă loc Burii.

Și cum ne uitam la figura frumoasă a eroului, un adine simțemint de *rușine* m'a cuprins.

. . . Departe peste mări și țări o mână de ómeni are curajul de a tînă ptept cu cea mai mare putere din lume. . . . Lumea privesce cum uriașul încercă să gátue un copil — și se revóltă.

Dar ce folos de acesta *revóltă platonice*. În urma urmei, tot uriașul are să iasă biruitor.

Dacă óspeții Buri ar fi fost destul de sinceri, în fața ovațiunilor ce li-s'au făcut, ar fi răspuns:

— Ce folos de acest foc de paie? Ce folos de simpatia vóstră? E ușor să simpatizezi în teorie. . . .

Dar ei rămân tăcuți și înduioșiți.

Și în tăcerea lor ei par a zice:

— Vă mulțumim de dragoste. E și acesta un motiv mai mult pentru dreptatea

canselii noastre. Ajutor nu vă cerem. Sînt de ajuns brațele noastre . . . și când ele nu vor mai fi de ajuns — vom muri. Și vom muri liniștiți și mândri, căci am scris cu sângele nostru cea mai strălucită pagină în marea carte a neamurilor lumii.

Budapesta, Iunie.

Simin.

—*—

Catolicismul în America.

— Spicuirii. —

Averile.

Statele Unite nu cunosc *averea bisericăscă*, pentru că nu cunosc nici biserică. Îndată ce înse o comunitate credincioasă e constituită și anunțată auctorităților. ea și devine prin aceea capabilă de a-și căștiga avere. Proprietarul averii este comunitatea credincioșilor. érá administratorul exclusiv episcopul. El își deprinde dreptul în persoană, ori prin preot. Preotul își alege consilieri din elementul laic. Acestia sînt așa numiții „trustee“ bărbați de încredere, în documentele latinescilor americane: aeditui.

La capabilitatea de curator se pretind: etate de 21 ani, scaun propriu în biserică și primirea sf. sacrameinte cel puțin la Paști. Corporația curatorilor, după disciplina prezentă, face numai pe consilierii preotului. Votul alegătorilor, cari nu întrunesc și ei cele trei condiții de sus, e nul. Presidentul e tot de una parochul, érá în absenta lui capelanul. Causele de divergință între ei se susțern episcopului.

România. Pe cum se spune, părechia regală română în România ce vine va face visita familiei domnitoare din Atena. Calătoria până acolo se va întâmpla pe mare. Scopul ar fi, pe cum se zice, solidificarea prieteniei între România și Grecia, a căror consecință ar fi, unirea Românilor și Grecilor din Macedonia în contra elementului slav și câștigarea unei episcopii românești în mult și în multe forme agitata provincie.

Bulgaria. Comitetul macedonean din Bulgaria, zilele trecute a ținut o conferință în Sofia, unde s'a tractat despre noua direcțiune, ce va lua-o comitetul. Fiind că întreprinderile de până acum, cari au fost în legătură cu guvernul, n'au succes, ba au aflat piedecă nedelăturabilă în Rusia, de aceea pe venitor comitetul, agitațiunilor sale le va da coloritul de întreprinderi umanitare, întru cât va enunța, că el se luptă pentru independența Macedoniei. S'au făcut și demonstrațiuni la adresa Rusiei, la cari au luat parte vre-o 8 mii de Macedoneni. Ținută guvernului față de ei e timidă.

Transvaal. Soția generalului Botha după o întreținere de câte-va zile, a părăsit Londra, spre a se întâlni cu Krüger. Încă înainte de plecare, l'a încunoscintat despre fiitorea ei vizită, dar răspuns n'a primit. Motivul se zice, că lui Krüger nu-i place, ca muierele să se mestece în afaceri politice. În urmă totuși s'a dat învins și a primit pe dōmna generalului bur, carea l'a adus lui și o scrisore de la muiere-s'a. Krüger de altcum e constant

în propusul său, și a enunțat, că la cas, când s'ar încheia pace fără independența deplină a republicelor, el declină de la sine ori ce responsabilitate.

Correspondințe.

Din Diecesa de Gherla.

— Sfințire de biserică. — Conferință preoțescă. —

Bidiu, 5 Iunie 1901.

Ziua de 4 Iunie a. c. adică a 3-a zi de Rusaliu, este pentru preoțimea din tractul Buzel și pentru pōnorul credincios din parochia Manic de îndoită însemnătate, de ore ce în aceeași zi s'a sevrșit actul sfințirii bisericii din sus amintita parochie și tot pe această zi, a fost conchemată, prin cercular protopopesc, conferința de primăvară a preoțimei din tractul Buzel. Prea cred. că va fi de interes, dacă în puține cuvinte se va raporta despre cele decurse.

În aceea zi poporul comunei Manic a avut rara fericire de a asista la actul sfințirii bisericii, renovate radical din a lor pietate spre mărirea lui Dumnezeu, un edificiu, pentru care au jertfit până la filerul cel mai de pe urmă și au suportat totul până au vădit gata locașul lui Dumnezeu.

Actul sfințirii s'a sevrșit prin Preaon. Domn Petru Cheresteș, adm. protopopesc al tractului Buzel, ca delegat episcopesc.

Deja dimineața după 6 ore în această zi, fiind timp foarte favorabil sosiașii trāsurile cu preoții și alți oșpeți, pe cari grupele de popor îmbrăcat în vestiminte sērbătorești îi așteptau cu inimi vesele.

La 7 ore a. m. se îndeplinesc ceremoniile prescrise în tipic pentru sfințirea bisericii. A luat parte la această ceremonie înălțătoare

un public numeros din loc și satele învecinate și multă inteligență. Sf. liturgie a fost pontificată de Preaon. Petru Cheresteș, asistat de preoții: On. Teodor Nichi. Lazar Papiu, Alesandru Cheresteș. Andreiu Vlasin, Ioan B. Pop, Alesandru Mărean, Dānila Oltean, Augustin Cheresteș (acesta din tract. Betlean), Elia Gordon și diaconii: Demetriu Rus și Elia Blaga, cântările de la s. liturgie le-a eșecutat corul plugarilor din Feldiōra, instruat cu multă diligență de către preotul Feldiōrei On. Demetriu Cupșa. Predica ocașională a ținut-o preotul Dānila Oltean, care în cuvinte bine alese, a vorbit despre iubirea și alipirea ce trebuie să o avem către s. biserică. După aceea delegatul episcopesc în pētrunșetore cuvinte, aduce laude poporului harnic din acea parochie, pentru jertfele aduse cu edificarea casei lui Dumnezeu și tot o dată aduce laude preotului local On. Sever Groze, sub a cărui energică conducere s'a edificat s. biserică, apoi împărtășii poporului credincios binecuvintarea Escelentisimului Domn Episcop diecesan și tot în numele Escelenției Sale le predă biserică spre folosința cultului.

Eșind din biserică, după o paușă de 1/2 oră preoțimea se constituie în conferință, carea s'a deschis din partea Preaon. Petru Cheresteș, adm. protopopesc, președinte, prin o vorbire frumoșă și plină de spirit, și de ore ce postul de notar tractual este vacant, ca notar ad hoc s'a ales preotul On. Elia Gordon, după care numai de cât s'a purces la constatarea membrilor preșenți și absenți și s'a aflat, că nu lipsia nimenea. Urmēzā apoi cetirea protocolului conferinței trecute și a scriptei Prea Veneratului Consistor episcopesc referitoare la acela, după care preotul On. Elia Gordon cetesce disertațiunea: „Care este biserică singurā mântuitoare?” care este ascultată cu atențiune încordată. Bibliotecarul On. Ioan B. Pop și cassarul bibliotecii tractuale On. Ioan Andreiu, își cetesc rapōrtele referitoare la biblioteca tractuală, pe cari comisiunea scrutătoare, alēsā de conferință, esamināndu-le și aflāndu-le în ordine, le aprōbā.

Din decisele conferinței însemn:

1. Față de concubinari hotāresce conferința, să se aplice ordinațiunea înaltului cor episcopesc, edată spre acest scop, acomodāndu-se fie care preot împrejurărilor și resolvānd și casurile cari ar obveni.

2. După ce sînt în patrie societăți catolice, cari lucrā pentru înaintarea moralității în popor, se alege o comisiune, care în conferința venitoare să propună, ce societatea morală ar fi mai acomodatā pentru poporul nostru.

3. Luāndu-se în considerare, că preoțimea gr. cat. în genere luat, pe lângă totā calificatiunea sa superiōrā și pe lângă totā activitatea ce o desvōltā în instruarea spirituală și moralisarea poporului credincios, cu tōte acestea este cu totul ignoratā și are a se lupta cu multe lipse în cele necesare, spre susținerea vieții și familiilor, conferința rōgā pe Escelentisimul Domn Episcop diecesan, să se indure a esopera de la înaltul guvern întregirea salarelor preoțesci din partea statului în fie care parochie până la regularea definitivā a congrueli, amēsuras venitelor luate de basā la congruare.

4. După ce esperința a arētat casuri, când preotul miresei, care îndeplinesce actul cununii, nu pretinde de la mire litere dimi-

Tot episcopul fixezā și plățile preoților. Ele variașā după diecese. În depārtatul Apus, în diecesa de San-Francisco p. es. plata parochului e 3600 cor., a capelanului 2000 cor. Pe lângă plăți primesc locuință mobilatā și încălșit. În archidieceasa de Baltimore sînt plățile cele mai mari: parochul anual 4800 cor., capelanul 2000 cor.; înse cu timpul se urcā.

Averea bisericii catolice din Statele Unite întrece azi suma frumoșă de 1400 milioane de cor., fiind scutitā totul de dare. Cātā prevenire și cruțare trebuie să presupui la guvernul, care o avere atāt de mare o declarā liberā de dare, și acesta într'un timp, când acuși vor pune sub dare și umblarea stelelor pe cer. Sā adaugem, că averea de mai sus este numai a unei religiuni. Averea celor alalte e cu mult mai mare (dupā raportul presidentului Grant din 1875 deja atunci trecea peste 4700 milioane de cor.) Considerānd acum, că aceste averi colosale, Statul le apērā, le ține în evidență prin cărțile sale funduare și nu trage după ele nici o dare: venim involuntar la conclusia, că aci nu pōte fi separat Statul de biserică, ori dacă da, apoi confesiunile europene pot să schimbe bueros sprijinul, ce li-l dā Statul, cu o ast fel de separare totalā.

Și aceste averi s'au câștigat și se câștigā încă prin colecte în lāuntru parochiei, ēr în afarā numai cu concesione episcopescā. Suma colectatā la serviciul de duminecā, se urcā în bisericile mai mari de la 400—2000 corōne. În parochia S.-Ana din Baltimore numērul parochienilor e „cam 2000”. Dāruirile anuale acestor „cam 2000” spre scopurile cultului, fac 47.660 corōne, de cap 33-80 corōne (!).

Din sumele acestea se împărtășesc: preotul, biserică, șcōla, corul bisericesc și alte instituii catolice.

Pe lângă colectele ordinare, este în America un chip curios — pentru noi — de dāruire. S'au edificat p. es. biserică, casa parochială sau șcōla pe datorie — cas nu prea rar la Americanii moderni — ori preotul doresce un altar frumoș, o statnă sau organe prețioșe, credincioși pe loc aranjēzā un picnic. Unul dintre comercianții de vin sau de bere dāruieste în scopul acesta 10—15 Hl. Brutarul dā prājiturī, măcelarul carne. Picnicul e publicat în ziare, pe așșe, ba chiar și de pe amvon.

La ziua făcutā vin oșpeții și lângă sunetul muzicii consumā artichii oferitī, plātindu-i cu prețuri neobicinuit de urcate. Ișī petrec minunat fără cea mai micā transgresiune. Și plătesce fie care bueros, sciind, că se distrage în scop religios. Orașenii împraștiați fac aci cunoștințe, ēr câștigul, care l'ar fi încassat cărcimarul, incurge la cassa bisericii.

De la spiritul de durere atirnā și bunăstarea parochiei, ba și a preoției. Preoțimea e și neobositā în împlinirea chemării, făcēnd minunī din dāruirile credincioșilor.

trad. de

A. M. P.

soriale. ci li cununa simplaminte pe basa adeverinței estradate de matriculantele civil, ceea ce este un paș foarte greșit, de ore ce mirele pôte merge la cununie nemărturisit și necuminecat. ba pot subversa impedimente canonice între miri, cari opresc taina căsătoriei și pe cari legea civilă nu le recunoșce ca atari, conferința hotăresce, ca nici un preot să nu cunune fără litere dimisoriale și încât taesa acelora, mirele nu ar puté. sau nu ar voi nici decum a o presta, preotul să deie literele dimisoriale gratis pentru încunjurarea defectelor amintite.

S'au mai pertractat apoi și alte chestiuni venite la ordinea zilei, și se decide în urmă, ca conferința venitoare să se țină în parochia Mateiū, de concionator se alege On. Aiesandru Maerean, de disertante Demetriū Rus.

Așa a decurs festivitatea sfințirii bisericei gr. cat. din Manic și a conferinței tractuale de primăvară a preoților gr. cat. din tracul Buzel.

Laudă și onore se cuvine On. confrate Sever Groze și poporului său, pe cum și Onoratalui Demetriū Cupșa pentru zelul cu care a instruat corul, care esecută cântările de la s. liturgie.

Apoi linisciți în conștiință, că fie care și-a implinit datorința sa, ducând fie care în inima sa câte-o suveniră plăcută de la acest act, la care rar pôte avé omul ocaziune de a asista, ne-am depărtat fie care la ale sale.

Elia Gordon
preot gr. cat. al Bidului.

La chestia sêrbătorilor.

Valea-Jului, 10 Iunie.

Fiind că în mai multe rânduri s'a pomenit în „Unirea“ de sêrbătorile nelegate, țin să contribui și eu la lămurirea chestiunii acesteia, însemnând aci sêrbătorile ce se țin prin părțile noastre. Și o fac acésta și pentru faptul, ca cei interesați și pricepuți să judece, întru cât acele merită să fie prăsnuite și mai departe, din punct de vedere național.

Étă dar aceste sêrbători:

1. *Gădineții*, sînt trei la număr, să încep înainte de prinderea postului de Crăciun cu două zile, ziua primă din post rămâne, și în a doua zi cade gădinețitul cel schiop, care e mai periculos ca ceialați. Acestea trei le țin cei ce au vite, ca Dumnezeu să-i păzescă de gadini, — fiare selbatice, mai cu samă de lupi.

2. *Dochia*, pică în postul Pascilor; unii susțin, că zilele ei pică înainte, alții după ziua ei, opt zile la număr, când de comun e vreme urită, vînt, frig cu zăpadă, — nu să sêrbéză așa tare, mai mult se ține ca o pomenire de sócra rea și nora credincioasă. Povestea acestei sêrbători o cunosc toți.

3. *Atanasie*, se sêrbéză, căci atunci nici rânduinea nu face cuib.

4. *Vermênul*, nu se lucră, ca vermit să nu strice bucatele și vișele, pică între Sfințul George și Ispas.

5. *Bartolomei*, pică în postul Sfințului Petru, atunci ziua dă înapoi, cucul nu mai cântă, ómenii nu lucră, ca oile să nu căpieze.

6. *Sânzienele*, pică înaintea Sfințului Petru cu 5 zile, atunci adună tot felul de flori și ierburii pentru lecut, și sêrbéză și biserica.

7. *Tóte Marțele și Joile*, de la Basci până la Joia verde, se sêrbéză, ca vînturile și furtunile să nu strice holdele, e bună sêrbarea pentru vijolii. Se crede, că acestea Marțe și Joi, se țin din vremea Iobăgiei, dară bêtărâni spun, că sînt pomeniri tare vechi.

8. *Ziua ursului*, pică în prima zi din postul Dómnul, o țin, ca ursul să nu strice vitele la munte.

9. *Ciricul pasêrilor*, pică în prima zi a postului Pascilor, o țin, ca pasêrile să nu mănăce sêmânta de cânepă. — sêrbare femeiescă.

Acestea sînt cele mai însemnate. Ceva fond, care să legitimizeze ținerea lor, n'au nici unele; cele mai multe sînt vechi tradiții rêmase din tată în fi.

I. S.

Spicuri literare.

Sufletul Romei prin secolii.

Prof. Benedetto de Lucča, venit să viziteze Bucureșciul, a ținut sêptemăna trecută o conferință la Ateneū, în care a vorbit despre sufletul Romei prin secolii. Din o dare de samă asupra acestei conferințe, spusă cu o „elocință foarte bună“, estragem următorele linii:

Oratorul descrie în urmă Italia și Roma în sine, frumósele ei monumente, catacombele și bisericile, Vatican, etc.

Dsa spune, că Roma trăesce în sufletul și instituțiunile ei, și deci ori cine pôte spune, că fericit este acela, care descinde dintr'nsa.

Nici un oraș nu a fost atât cântat și celebrat ca Roma. Roma, a devenit tronul demnității. Virgiliū, Soliar, Catone au idealizat în ori ce pagini Roma. De unde a pornit creștinismul? Nu din Roma? Roma a avisat sosirea Mântuitorului nostru, dînsa a deschis porțile lumii moderne. Diplomația s'a născut tot în Roma, prin urmare cu drept cuvînt este numită „Civitas Dei“ și „Sancta Ierusalem“. Dante singur a spus, că Roma a fost, care a transformat totul ce se bucură în Ierusalim și Athena „Corpus juris“ nu a pornit tot din Roma? Da! Căci dreptul roman, a fost și este basa justiției de azi.

Unde s'au luminaut tinerii celor 35 de națiuni? Nu la Roma, Bologna Florența? De unde a primit artele frumóse? Nu din Roma? Prin urmare, Roma a fost basa, a fost pămîntul civilizațiunii. Trăiescă deci Italia. Trăiescă Roma și România, care ne este soră.

Voué românilor să vè palpite inimile pentru mama vóstră Roma, căutați de veniți să o vizitați, să vedeți cât este de frumóasă, să vedeți cu câtă bucurie vè va îmbrățișa.

„Apărarea națională“ Nro 145 din 4 Iunie v.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. În numele comitetului parochial din Asuagiul-de-jos, diecesa Gherlei, aducem și pe acésta cale cea mai sinceră mulțumită Dnui Florea Murășan și soției sale Parasca Bancoș din Murăș, pentru dăruirea pe sama bisericeii noastre a unei sf. Evanghelii cu litere latine, legată în lux și în preț de 69 cor. Dumnezeu să le rêsplătescă binele ce l'au facut. Asuagiul-de-jos, la 16 Iunie 1901, pentru comitet: Andreiū Centea, preot gr. cat. și George Pop, curator primar.

Din Arhiepiscopie. Ioan Maior, paroch în Roșia-montană, a fost numit *protopop* al districtului Aiud. — Felicitări sincere.

Solri personale. Mihaiū Dobrea, vice-protopop onorar, paroch iubilar în Tulgheș, a fost trecut în deficiență.

Predici. Măne Duminecă în 23 crt. va predica în biserica catedrală dl Iacob Popa, cancelist mitropolitan.

Pentru fondurile arhiepiscopesane. Dnul avocat din Aiud Dr. Emil Gerasim, din motivul, că Dl Dr. I. Cuparescu, medic în Viena, nu a primit de la dînsul honorariū medical, a dăruit fondului pentru ajutorarea studenților lipsiți, de la gimnasiul superior gr. cat. din Blaș 20 coróne. — Prea Onor. Ștefan Pop, protopop onor. protonotar capit. a dăruit fond. deficienților suma de 2340 cor. — Mon. Nicolaiū Pop, prof. prepar. a dăruit fond. internatului de fetețe 510 cor. ér Aurel C. Domșa aceluiași fond 850 coróne.

Concurs. Până la ziua de 15 Iulie n. se escrie concurs pentru ocuparea parochiei Tulgheș, distr. Giurgeu. Emolumente: casă, culină, grădină, lectical de la 160 familii câte 4 cor. de la 41 câte 2 cor. venitele stolare îndatinat. Suma venitulului curat după conscrierea de congruă 656 cor. 68 fl. — Până la ziua de 31 Iunie se escrie concurs pentru ocuparea parochiei Ciugudul-de-sus, distr. Arieș. Emolumente: casă, sură, grădină; porțiune canonică 9186° arător, 111079° finaț, 10602° pășune, 21025° pădure, lectical de la 85 familii câte 1 felderă de encuruz și o zi de lucru, stola îndatinată. Suma venitulului 37184 cor. — Până la 25 Iulie n. se escrie concurs pentru stațiunea docentală din Grebeniș, districtul Pogăceua. Emolumente: cuartir, grădină, 400 cor. repartiție, 200 cor. venitul unei table de 60°.

„Concordia“. Adunarea generală a societății de ajutorare „Concordia“ din Blaș se va ținé mîne la 3 ore d. a. în localul școlii elevilor de meserie.

Avis literar. „Revista ilustrată“, ce apare cu numérose ilustrațiuni de două ori la lună în Șoimuș p. u. Nagy-Sajó — se pôte abona pe timpul de la 1 Iunie până la finea anului cu bagatelul preț de 2 cor. pentru România 3 franci. Deritorii de a avea toți numerii de la începutul semestrului al doilea, sînt avisăți de a trimite prețul abonamentului la administrația foiei, cel mult până la 25 Iunie a. c., spre a se puté orienta asupra tiragiului de tipărire, de ore ce esemplare întrecătore nu se vor tipări.

Petreceri. Inteligența română din Csăki-Gărbău și jur aranjéză la 14 Iulie o petrecere de vară în favorul bisericeii de acolo, care e aprópe de terminare. Patronii acestei petreceri sînt domnul și dómna Ilyeșii din R.-Cristur.

Necrolog. † Marti în 18 crt. a fost înmormîntat tinerul pedagog de cursul al II-lea Mateiū Muntean, mort la vrîstă de 19 ani. La trista ceremonie au luat parte profesorii de la institutul preparandial împreună cu elevii. Cuvîntarea a rostit-o profesorul Negrutiū, în numele societății literare a vorbit pedagogul Isidor Dopp, ér în numele colegilor săi Trăian Șuteu.

Dormă în pace!

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu
specialist pentru morburile interne

Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Consultațiuni de la 1 Maiū — 15 Octobre a. c.

(15) 2-3

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

XVI.

(Continuare.)

În urmă consumat de supărare, ne mai putând învinge necazurile lumii acesteia, zise odată către ceilalți Episcopi: „Fraților și părinților, veniți, să ne rugăm împreună, ca să înceteze relele acestea sau bunul Dumnezeu să mă cheme la sine!” Nu mult după aceea el cădu la pat, cuprins de nisce friguri grele, cauzate de durerea, ce îi cuprinsese inima gingașă, și toți cei din jur vedeau bine și se temeau, că nu va mai trăi. Sufletul acesta atât de fraged și de tare — nu știu cum — dar chiar în momentul acesta deveni și mai fraged, și mai iubitor.

Își reculese încă odată ultimele sale puteri, ca să compună o epistolă admirabilă către toți Episcopii Africei, în care îi conjură, să nu-și părăsască nici când credințioșii dați sub paza lor, ci să le dea exemplu de hotărâre și paciință, să suferă și să mără dimpreună cu ei și pentru ei. Aceasta a fost ultima sa scrisoare și tot odată cântecul său de lebedă; a fost vrednic sufletul acesta mare de strigătul de pe marginea mormintului său. Într'aceea se lăți vestea în întreg orașul Hippo, că Augustin e aproape de morțe. În dată i-a fost încunjurată casa de ómeni. Credincioșii săi voiau să vadă pentru ultima óră pe episcopul lor. Morboșii se adunau în jurul patului său. Mamele își aduceau pruncii, ca să li-i binecuvinte. Mișcat de semnele acestea ale iubirei față de el, începu a vârsa lacrimi, rugându-se lui Dumnezeu. Într'aceea un părinte îl rugă să-și pună mâinile pe capul fiului său și să-l însănătoșeze. „Dacă așa avé eu putere de a însănătoșa — zise surizând blândul bătrân — mai întâiu m'ași însănătoșa pe mine însu-mi!”

Cu tóte acestea la rugările părintelui, își puse mâinile pe capul pruncului, care s'a și însănătoșat.

Dar Augustin acúși nu se mai număra între cei vii. S'a scăpat de îmbrățișările poporului său. Răpit de iubirea față de Dumnezeu, care l'a consumat cu totul, și tot odată reținut prin aducerea aminte de păcatele sale, pe cari nici după o pocăință de 40 ani nu le-a putut uita, el își folosi órele cele din urmă ale vieții pentru curățirea sufletului de ori ce urmă de păcat. A lăsat să-i scrie Psalmii de pocăință pe nisce fașe de ceva materie și să îi pună lângă pat pe perete și așa în ultimele zile de suferință, pe patul morții, el cetia aceste versuri, vârsând șiróe neîntrerupte de lacrimi. „Și în urmă — zice Possidius — ca să nu-l conturbe nimenea în meditațiunile sale, ne-a rugat pe toți, cari eram în jurul lui, că 10 zile înainte de morțe să nu lăsam pe nimeni să intre în chilia lui, de cât atunci, când vor veni și medicii să-l viziteze, sau când îi vor aduce ceva de mâncare. Toți l'am ascultat cu umilință. Zilele cele zece din urmă le-a petrecut bărbatul acesta mare în o tăcere perfectă, ocupându-se numai cu Dumnezeu, căruia i-a arătat iubirea sa deplină și pocăință mare.

Când în fine a bătut óra, se mai intruniră odată și pentru ultima óră în jurul patului său toți Episcopii și așa între îmbrățișările și suspinele lor, a sburat în sinul lui Dumnezeu, sufletul acestui om sfânt.

Eraă șaptezeci și șesă de ani, de când l'a născut s. Monica, patruzeci și trei de

când l'a întors prin lacrimile sale și patruzeci și doi, de când îl aștepta ea în ceriú. Alypiu, amicul său cel mai vechiu, i-a închis ochii și l'a înmormintat; și cine s'ar îndoi, că Monica nu l'a primit și nu l'a dus însa-și în sinul lui Dumnezeu?

Un mare sfânt al timpurilor moderne, a fost așa de fericit, că a putut privi în o viziune — întâlnirea în sinul lui Dumnezeu a lor două suflete, cari s'aú iubit pe pământ cu o iubire gingașă, tare și curată. Sfântul Vincentiú de Paula, vădu sufletul s. Francisc de Sales scoborindu-se din ceriú în forma unui glob de foc, pe când sufletul sfintei Chantal se ridica spre ceriú, ca un al doilea glob de foc; atunci cele 2 globuri se apropiară de oaltă, se împreunară într'unul și într'o clipită nu mai puteau vedé, de cât o singură flacără, care s'a pierdut în lumina cerescă.

Cam un atare cas a trebuit să fie și la morțe s. Augustin! Sufletul fiului și al mamei s'aú înălțat până în centrul dumnezeesc al iubirei imprumutate, unindu-se s'aú cufundat în acela, și mai fericit fiind, de cât în Ostia, nu s'aú mai scoborit de acolo. Inse privelește această mărăță, Dumnezeu nu a arătat-o nimeni! Pentru ce să ne mai descopere Dumnezeu, ceea ce și inima singură póte înțelege? Cel ce n'are în inima sa descoperirea unei atare scene, acela nu merită să o primescă de sus.

O Augustine! fericit e pântecul, ce te-a purtat! el a trăsărit astăzi de o bucurie nespusă. O Monica! deschide-ți brațele înaintea acestui fiú, carele întru atăta e al tui, și bucură-te în vecl de fericirea, ce l-aú asigurat-o lacrimile tale!

XVII.

Mama glorificată. — Cultul sfintei Monice. — Afărea și transportarea móștelor ei la Roma. — Vorbirea Papei Martin al V.

430—1576.

Pe când Alypiu, Possidius și alți episcopi ai Africei înmormintară trupul sfântului Augustin în biserica sfântului Ștefan din Hippo, unde trebuí să stea 50 de ani, când apoi fu transportat în Sardinia, apoi la Pavia, unde se odihnesce și acum. — Monica durmia încă tot în acel mormint, pe care îl făcuse fiul său pe malul mării, la Ostia. Străinul, care cerceta acest mormint venerabil, vedea acolo încă în cele mai depărtate timpuri un mic monument de marmoră de origine necunoscută, pe care mulți îl ascriú chiar sfântului Augustin. Și întru adevăr cine ar dubita, că în decursul acestui prim an de mare doliú, Augustin să nu fi venit adese-ori din Roma în peregrinajiú la mormintul mamei sale? Cine s'ar îndoi, că dacă vorba sfintei Monice nu ar fi fost așa de respicată, el n'ar fi făcut dispozițiile de lipsă pentru a transporta la Thagasta aceste rămășițe pretioase, ca să le împreune în cripta familiară cu cele ale tatălui său Patriciu. Cel puțin după ce s. Monica a fost zis cuvintele: „Aici să înmormintăți pe mama vóstră”, el n'a părăsit Italia și n'a zis ultimul adio acestor venerate rămășițe fără a se îngriji de mormintul, ce le conținea și fără de a-i împrejura cu tótă onórea cuvenită.

Orí care ar fi istoria acestui monument de marmoră, Monica veacuri lungi a petrecut în acel sarcofag de piatră datorit pietății fiului său. Numele ei era cinstit în Ostia, ér după publicarea „Mărturisirilor” în tótă lumea. Cult public inse nu i-s'a dat. Sărbătórea ei nu e însemnată nici în martirologiile universale ale lui Usuard, Adon, venerabilul Beda, nici în călindarele din Africa. Din dispusețiunea lui Dumnezeu s. Monica numai după 1000 de ani a ajuns la mărirea unui cult public. Óre pentru ce? De ce s.

Philemona, martira celor dintăiu timpuri numai în seclul al XIX-lea, dar atunci late, a primit aureola strălucită? Pentru ce gloriosul misteriu al Immaculatei Concepțiuni a strălucit numai în zilele noastre? De ce s'nt pe ceriú stele, a căror rađe lănuoase, după mărturisirea învățaților, încă n'aú ajuns la noi? — S'nt secrete ale lui Dumnezeu.

În viața frumoasă a Sfintei noastre inse misteriu e transparent și considerând lucrul mai de aproape ușor se póte vedé, de ce a trebuit să odihnescă s. Monica. — deși admirată, dar fără cult estern. — într'un mormint umilit, săpat de fiul său. Monica trebuie să devie patróna mamelor, cari ú Augustini.

Figura ei plăcută de aceea a fost creată de Dumnezeu, pentru ca să încurajeze, să ridice din durere și să mângăie pe acele name nenorocite, a căror fiú rărăcesc, de parte de credința légănnului lor. Éta pentru ce secolii creștini al evului mediu aú cunoscut pe Monica și totuși n'aú înțeles-o. O admirăú, dar nu-și întindeau către ea brațele tremurânde. Ca să poți înțelege această figură blândă și mângăitoare, trebuie să o privești plângând. Pe timpul acela inse numai fórté puține lacrimi străluciau în ochii mamelor.

Ast fel curg 1000 de ani, și în timpul acela Dumnezeu par'că n'are grije de alta, de cât numai să nu piară aceste móște scumpe. „De aceea a murit s. Monica în Italia, — zice un papă mare, Martin al V. — și de aceea a lăsat-o Augustin aci, pentru că dacă ar fi fost transportate acestea oséminte sfinte în Africa, de sigur ar fi perit între năvălirile, ce aú urmat, cari după ce aú ruinat bisericile și altarele și aú nimicuit móștele, aú dărâmat și orașele, și din acest nemărginit ținut roditoriú aú făcut un pustiú deșert. Și tot din acea cauză mai târziu — nu se știe bine când anume, dar a trebuit să concadă cu năvălirile Longobarđilor din secolul al VI. sau VII-lea — trupul sfintei Monice a fost transportat fără șgomot, fără ceremonii în biserica sfintei Aurea din Ostia și aședat acolo sub altariú într'o criptă afundă, despre care secret sciaú numai preoții acestei biserici.

Dumnezeú a păstrat acest trup sfânt pentru alte timpuri, l'a păzit ca pe o comóră, a îndurării sale pentru timpuri, cari aveau să albă mare lipsă de el.

În urmă cam pe la mijlocul veacului al 16-lea, în ajunul protestantismului, care a rupt unitatea credinței și a pregătit timpurile triste, în cari s. Monica trebuia să apară ca o mângăiere lănuoasă — étá mormintul ei se deschide în mod providențial, pe cum vom vedé, și ea este ridicată pe altare.

De altcum deja în secl. XII. și XIII. ea începu a ieși din umbră. Sărbătórea ei începe a se ținé pe rind în mai multe locuri, dar pretutindenea în 4 Maiú, înainte de ziua nemuritórei amintiri a întórcerei fiului ei, ca și când ar zice credincioșilor, că dacă Augustin după atâte rătăcirii și tulburări și-a reafat credința, conștiința, inima, chiar și geniul, și scăpat de tóte întunecimile a putut lumina lumea și Biserica, avem a mulțami s. Monice. În catedralele vechi ale evului mediu i-se dedicară altare; în cinstea ei se compuneau immuri de laudă. Figura ei plăcută și frumoasă începu a străluci în picturile de pe pereti și ferestri. Deja un discipol al fericitului Angelico Fiesole anume Benozzo Gozzoli zugrăvi în corul bisericii San-Gimignano câte-va din cele mai frumoase scene ale vieții ei, anumit morțe, sperând că o mână necunoscută condusă de un suflet mare va face să strălucescă chipul ei dulce de-asupra altarului bisericii ruinate din Ostia.

(Va urma.)

Îubileul de 200 ani al sf. Unirii.

— Disertațiune. —

(Continuare.)

Lucru foarte natural, că între ast fel de împrejurări, poporul român a scăpătat pe toate terețele, chiar și numele străbun ni-l'am pierdut și în fața lumii nu figuram de cât sub porecla meschină de Valachi. Gloria noastră ni-s'a făcut în hula și în loc de a mai zice cu mândrie cu s. Apostol: „Civis romanus sum“, ne ocăriaș dușmanii cu titlul nostru de mărire zicându-ne: „lătină păgână.“

Literatura română era în stare cea mai primitivă ce să pōte închipui și prin urmare și instrucțiunea bisericească și școlară, de cumva mai pōte fi vorba de așa ceva, era cât se pōte de sērăcăcioasă. Literatura bisericească se reducea numai la nisee „Cazanii“ și acestea scrise foarte târziu, mai mult la întēțirea principilor calvini, pline de cuvinte străine, fără înțeles și se repețiau în tot anul, ast fel că bietului popor i-se toceaș urechile cu ele. Acēsta era totă învēțătura ce o primea un popor de câte-va milioane. Ast fel cultul divin era un mecanism gol, lipsit de totă dulcēța și frumșețā lui atrăgētoare și înălțătoare de inimī. Ba acestea timpuri au pocit întru atāta inima și mintea românului, în cât în multe locuri chiar și azi, poporul nu dă credēmīnt predicei, de cât numai dacă e cetitā din carte. Așa a decădūt și ritul bisericesc pānā la gradul cel mai de jos. Impreună cu artele frumoșe: pictura și muzica, cari vivificā întreg ritul. Cui nu-i sīnt cunoscute și acum schilăiturile și strigatele disonante, ce-ți vatēmā auzul, a unor cantori bētrāni? — mai ales, când sīnt doi sau mai mulți la olaltā și cāntā pe întrecute? — și acestea tōte nu sīnt de cât triste suvenirī ale desbinării de biserica adevēratā a Romei.

Acēstea urmări rele se vēd și pe terenul vieții călugărescī. Nu este nici o instituțiune bisericească, care ținind spre scopul merit cu mijloce juste, să fie mai folositoare, de cât ordurile călugărescī, căci nime nu pōte lucra mai mult, de cât aceia, cari lăpădānd totā grija cea lumescā, trāesc numai binelul moral, exerciind virtușile carității creștinescī față de deapropēle

În apus menirea călugărilor a fost alinarea diverselor dureri ale omenimei suferinde; grija de morboșii, orfanii, străini, miseri, educarea tinerilor, întōrcerea păgānilor și pēcătoșilor, înmormīntarea morșilor, pe când călugării greci petreceau în celule izolaș de lume, ducēnd o viață contemplativā, trāiau adevēc numai pentru sine și ca atari erau nisee omeni superșii căci „Qui sibi soli vivit homo superfluous est“ zice un s. Părinte. Acest morb a intrat și în biserica română.

Acēstea sīnt pe scurt pentru noi românii urmările desastroșe ale rumperei de biserica Romei.

Pe cât a fost înșe de funestā în urmările ei, pentru noi românii, desbinarea de biserica Romei, pe atāt a fost de binecuvēntatā în acelea Unirea cu aceeași biserica.

Legătura acēsta între scaunul Romei și unele părți locuite de romāni, nici când n'a încetat cu totul, ci începēnd de la Marele Constantin, pānā la Fotiū (886), la Michail Cerulariū (1054) și pānā la sinodul Florentin (1439) s'au făcut neîncetat încercări de a întretinē unirea, pe unde încă nu era lătitā.

Celea mai multe încercări s'au făcut din partea Grecilor, în numele tuturor românilor, dar fiind că erau numai simulațiuni, ca să atragā pe romāni în partea lor, avēnd lipsā de forța fizică a lor în contra Turcilor, cari îi amenințau, erau fără rezultat.

Cu tōte acēstea românii și fără cele alalte popōre desbinate, concili de originea lor străbună, în diverse rinduri s'au reunit cu Roma, dar patriarhul din Constantinopol a nimicit totul.

Asemenea încercări s'au făcut și la românii dincolo de Dunāre, cari după mai multe pertractări între regele lor Ioanițiu și pontificele Inocențiu III, la 1203 s'au reunit cu Roma, dar din cauza unei imprudințe, prin care Românii furā siliți să-și părăsēscă și ritul, ei s'au înstrăinat cu totul de la unire.

În România și Moldova, încă s'au făcut încercări de unire. La 1370, Clara, vēduva principelui Alesandru Basarab, trecu la unire, îndemnānd și pe fca sa regina Sērbiei, ba Papa Urban V, îndemnā și pe Ștefan, principele Romāniei. Mai târziu la 1431 umblară prin România și călugării franciscani ca misionari, dar fără efect, ba pe la începutul secolului 18., la Rimnic, un episcop, Ilariū fu depus pentru că pārtinea unirea.

Principele Moldovei Latzeāu la 1370 primi unirea și pentru supușii sēi, ceea ce și avu efect, căci și azi se mai aflā în Moldova parochii catolice cu rit latin. Ajungēnd mitropolit al Moldovei Teoctist, inimic mare al unirei, nimici tot progresul aceleia, ba mijloci să se ardā și cărțile romānescī scrise cu litere latine.

În Ardeal încă s'au făcut încercări de unire așa Papa Gregoriū IX, la an. 1234 se plānge în o epistolā îndreptatā cătrā Bela regele Ungariei, că în episcopatul Cumanilor sīnt pondōre de ritul grecesc, numite Vlachi, cari nefiind unite cu biserica Romei, nu voese să primēscă sacramintele de la episcopul catolic, ci de la episcopi mincinoș de rit grecesc, și-l rōgā să nu sufere atari schismatici în regnul sēu, ci să-i întōrcā la unire, dar și acēsta încercare fu fără efect.

O încercare mai rodnicā se făcu sub Ioan Corvin, ceea ce se vede de acolo, că în ținutul Sebeșului erau 30.000 romāni uniți cu Roma, dar și acēstea succese furā de o durată scurtā.

Încercări mai mari pentru unire s'au făcut sub împēratul Leopold și mitropolitul Teofil. Împēratul Leopold cât ce luā frinele guvernării voi a ușura sōrtea bisericească și politicā a Romānilor, ceea ce nu se putē numai dacă Românii s'ar fi unit cu una din cele 4 religii recunoscute.

Întelgēnd Teofil despre intențiunile împēratului, ajutat de Leopold Colonic primatele Ungariei, se decisē serios a se uni cu Roma, spre care scop și convocā sinod la Alba-Iulia, în Februar 1697. Aci s'a primit unirea, rēmānēnd neatinse ritul și disciplina și cu condițiunea, ca Românii să se bucure de asemenea drepturi ca și romano-catolicii.

Murind Teofil (1697), opera sa a continuat-o nemuritorul Atanasiū Angel. La 22 Ianuariū 1698 fu consacrat de episcop de cătrā mitropolitul Tērgoviștei. Pe atunci în Ardeal erau tulburări mari. Calvinii se încercau în tot chipul a abate pe romāni de la unirea cu catolicii, zicēnd că deși se vor uni, totuși nu vor avē egalī drepturi cu ei. Guvernul țării, care consta mai mult din calvini, voi a trimite o comisiune prin sate, ca să întrebe pe fie care comunā, că cu cine voese să se unēscă, cu scop ca să-i atragā la calvinism. Mitropolitul înșe în un sinod ținut la 30 Septembrie 1699 protestā contra acēstei hotăriri viclōne.

Pentru ca să se taie odatā firul tuturor machinațiunilor nu era mai consult, de cât a îndeplini în mod solemn actul unirei, ceea ce se și făcu în sinodul convocat la Alba-Iulia prin Atanasie, la 4 Septembrie 1700. Aci se primēscē unirea mai de toți românii, afarā de locuitorii din comitatul Huniadorēi, Sibinului și districtul Brașovului, dar în urmă „socotind mai cu de a dinsul cele ce sīnt ale lui Dumnezeu“ pe cum și „nestătornicia vieții omenescī“, pe cum sunā actul, se dechierā și ei gata a o primi, subscriind actul.

Atunci glasul păstorului celui bun „care oile sale le strigā pe nume și le mână“ a străbătut chiar și colțurile cele mai depărtate locuite de romāni și s'au adunat protopopi și preoți la o mare adunare romānescā „ca să-și croēscă altā sōrte, la care să se închine și crudișii lui dușmani.“ Și luminați la spirit, au priceput, că pe cum taria unui edificiu atirnā de la fundamentul lui și esistența unei națiuni de la acel principiu fundamental, care îi străbate întreg trupul ei moral și viața, ast fel și noi numai așa ne putem asigura esistența noastră, ca biserica și națiune, dacă vom fi în legătură cu isvorul vieții, clădiți pe temelia apostolilor, pe piatra, care porțile Iadului nu o vor învinge.

Ei au priceput, că mlădița nu pōte aduce rod, de cât numai de va fi în legătură cu trupina, că trupina e Christos, er noi mlădițele, și că prin urmare aceia, cari nu sīnt în unire cu acēsta trupină — biserica Romei — peri-vor în valurile rātēcirei, ca și cei ce nu au fost în nala lui Noe pe timpul diluviului.

Ei au fost convinși, cum că biserica Romei nu desnaționalisēzā pe nime, pe cum o acuzā unii invidioși, ci că sub scutul ei fie care națiune și biserica își conservā neatinse datinele, ritul, cultul individualității naționale și independința sa.

E drept, că pontificatul roman nu e numai al nostru, ci a întregel lumī catolice creștine; nu e numai național, pentru că e a fie cărei națiuni singuraticē, ci e și inter-național, de ore ce nici o națiune nu-l pōte aroga numai pentru sine. Cu tōte acēstea pe dreptul putem zice, că Pontificatul nu e a nici unui neam atāta, cât e al nostru, de ore ce istoria și desvoltarea noastră națională e nedespărțitā de Roma, leagānul gintel latine, a cărei fili sīntem noi.

Nouē-spre-zece veacuri fac navală asupra bisericii pescariului Petru, dar cu tōte acēstea dīnsa și acum stā neclătitā și numai martirii i-se schimbā din timp în timp. Făcu, dar mai ales au făcut navală domnitorii puternici, dar ori cât s'au încercat a o umili și suprima, totuși fiind ca „palma sub pondere creșcit“, dīnsa în butul tuturor prigonirilor strălucē glorios și prin activitatea sa binecuvēntatā pune în urmăire lumea, făcēndu-o să-i recunōscā înțelepciunea, sciința, blāndețā și spiritul ei pacinic, cu cari guvernēzā nala lui Isus Christos. Pentru aceea strămoșii nostri sciind, „că nu pōte avē pe Isus de tatā acela, care nu are biserica de mamā“, s'au unit cu aceea, care nu ne pōte înșela.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Dr. Elie Cristea: **Proverbe**. Sibiu, 1901. Un volum de aprōpe 300 pagini, cuprindēnd maxime, asemēnări și idiotisme, colectate din graiul Romānilor din Transilvania și Ungaria. În prevorbire, dl Cristea arată, cum purtat de dorul de a scōte la ivelā frumșețele productelor populare, a emis la 1897 un apel în numele despărț. Sibiu al Astrei, pentru colectarea proverbelor, apelul a rēmās fără echo în cercul Sibiu, a rēsunit înșe în alte părți. Materialul primit se aflā în publicația acēsta, ordinat alfabetic, după litera începētoare. Ordinarea acēsta pare neporivitā, întru cât adevēc, o ordine după obiectul tractat în proverb, era cu mult mai accesibilā pentru aceia, cari vor să le utilizeze.

Ioan Fop **Reteganul: Romanele**, este titlul unui volum ce a apărut acum în București, în editura librăriei Leon Alcalay. Conține bucățile: *Firuța Nuțului, Cerșitorul Tudorica, Minte de muiere și pace! Bietul Istode, Mitru Pascului, Petrea Iovului*, și se

afă de vindare la autorul în Retteg, prețul 1 cor. — Tot acolo se afă și scrierea lui *Novela și schițe*, asemenea cu prețul de 1 cor. Acastă scriere conține: *Biserica pocăinții*, *Blândocul*, *O inimă nobilă*, *Nenea Alec*, *Popa Toma*, *Salvina cea nebună*. Ambele aceste scrieri le recomandăm cetitorilor noștri ca scrieri morale și lesne de priceput.

N. Iorga: Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea. (1688—1821) Vol. I. Epoca lui Dimitrie Cantemir. — Epoca lui Chesarie din Rîmnic. București 1901, pag. 550, prețul lucrării, care va sta din două volume, e de 20 lei. Recomandăm cu insistență cetitorilor noștri prețioasa scriere a dlui prof. Iorga. Volumul I. a apărut deja, vol. II. va apăre peste o lună. Abonamente se primesc și la redacția foiei noastre.

I. F. Negruțiu: Manual de stilistică pentru cl. IV. gimnasia, preparandii, școala superioară de fete ș. a. pe cum și pentru privați. Ediț. III. Sibiu 1901. pag. 288, prețul 2 cor. 60 fil. Aprecierea favorabilă de care a fost împărtășită cartea această în edițiunile anterioare, aprobarea ministerială și faptul îmbucurător, că ea e introdusă ca manual de învățămînt la toate gimnaziile noastre, dovedesc, că autorul a pus multă sîrguință întru a face din ea o carte cât se pôte mai neescepționabilă, din care elevul să cunoscă și învețe frumșetea stilului și să și câștige perfectă cunoscință în punerea în practică a celor învățate. Regulele stilistice sînt ilustrate cu exemple luate din cei mai buni stilisti români, ca Alesandri, Coșbuc, Slaviel ș. a.

„Convorbiri literare“, Nr. 6 din anul 35/1901, cu următorul cuprius:

G. Murnu, Din Heine (poesii). — G. Bogdan-Duică, Despre țiganiada lui Budai-Deleanu (studiu literar). — P. Dulfu, Euripide, Ifigenia în Aulida (trad. în versuri). — E. Hodoș, Sorele și Luna (baladă populară) — I. Bogdan, Un fragment de cronică moldovenescă în limba slavă. — Mihail Dragomirescu, Două tinere talente. — St. Orășan, P. Eliade, Filosofia lui La Fontaine (Recenziune). — M. B. Spicuri din marele dicționar geografic al României. — N. Iorga, Comunicări mărunte.

Istoria legii vechi scrisă de Dr. Victor Szmigelski. tom. I. pag. 432, prețul 3 cor. 80 fil. se estinde până la Solomon, tractând cu multă competență și în stil ales, istoria veche a poporului lui Israil din timpurile mai vechi și ținînd cont de literatură biblică mai nouă. Venitul curat realizat va fi o contribuție la un fond provincial de salariare pentru preoți și învățatori. O recomandăm cu căldură.

Posta „Unirii“.

On. G. F. în C. u. A sosit, vom vedé mai târziu. Mulțumită.

On. I. P. în A. Ne pare rău, dar nu putem. Multe versuri schiopătă rău. Limba în multe locuri e foarte nepoetică, pe lângă aceea poesia e scrisă așa de necetăț, căt de multe ori, șire întregi nu scim ce vor să spună.

Participantele. Nu publicăm scrieri anonime. Va urma în numărul viitor. Chestia tractată în numărul acesta merită totă luarea aminte, cunoscute fiind abuzurile, ce se comit airea, cu ast fel de prilejuri. Salutare!

Editor și redactor răspunător:
Aurel C. Domșa.

Inserate.

156 v. număr
1901.

(16) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1898. évi 7687. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt „Patria takarékpénztár“ javára Dokolin Todor puju és társai ellen 82 kor. — fil. s jár. erejéig 1898. évi Oktober hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 900 kor. — fillérre becsült következő ingóságok. u. m.: Latiu Juonnál: 2 tehén; Latiu Gedeonnál: 2 tehén és Dokolin Todor pujujánál: 2 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszúaszói kir. jbiróság 1901. évi V. 109/2. számú végzése folytán 82 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Május hó 12-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 49 kor. 20 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Kis-iklodon végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1901. évi Junius hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszúaszón 1901. évi Junius hó 12-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirósági végrehajtó.

156 v. szám
1901.

(17) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1898. évi 7082. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt „Patria takarékpénztár“ javára Latiu Juon és társai ellen 184 kor. — fil. s jár. erejéig 1898. évi Oktober hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 990 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: Latiu Juonnál: 2 tehén; Barna Stefánnál: 1 ártány; Corbean Vasziliénél: 1 ártány; Dokolin Noveánál: 2 ökör és Latiu Augusztinnál: 1 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszúaszói kir. járásbiróság 1901. évi V. 110/2. számú végzése folytán 184 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Május hó 13-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 70 kor. 62 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Kis-iklodon végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1901. évi Junius hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszúaszón 1901. évi Junius hó 12-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirósági végrehajtó.

La espositiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

(34) 30-52

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

lature prin ceea ce sînt mîntuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sînt provédute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea sînt un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, de cît cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 408 kg. făcut după sistemul vechi. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre pre-adjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se afă tot de una în magazin.

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

